ROČNÍK 50. • ČÍSLO 15 • 21. APRÍLA 2006 • CENA: 5 Sk

poľnohospodár 50

DVOJTÝŽDENNÍK SLOVENSKEJ POĽNOHOSPODÁRSKEJ UNIVERZITY V NITRE

STĹPČEK

V súvislosti s knihou sa človeku v mysli vynorí meno jej autora, obsah či zaujímavá pasáž. Málokto si spomenie na majstra tlačiara, ktorý ju vlastne priviedol na svet. Jeho invencia a talent, poctivé remeslo, rozhodujú o tom, že si ju čitateľ vezme do rúk. Aj keď tlačiarenskú čerň už nahradila moderná technológia, umenie starších tlačí nás stále fascinuje.

I keď jedna lastovička leto nerobí, je predsa jeho predzvesťou. Tak ako kniha, o ktorej vám chcem porozprávať. Do života ju čitateľská aj odborná verejnosť privítala v rámci tohtoročného Týždňa slovenských knižníc vo vynovených priestoroch bratislavskej „univerzitky“. Je venovaná životu a dielu majstra tlačiara Samuela Neufelda, ktorý si v roku 1890 ako 23-ročný otvoril tlačiareň v malom vidieckom poľnohospodárskom mestečku, v Galante. Napriek mnohým počiatočným neúspechom presvedčil obyvateľov kvalitnou prácou a tlačiareň začala zohrávať významnú úlohu v kultúrnom, ale aj hospodárskom živote obyvateľstva. Vďaka rôznorodým produktom, ktoré z nej vyšli, medzi iným odborné knihy (napríklad aj úspešná a medzi včelármi známa Baloghova publikácia o rôznych typoch úľov), beletria, spevníky pre rôzne konfesie, kalendáre, plagáty, ale aj časopis vydávaný vlastným nákladom tlačiara, sa nám dnes otvára galéria mesta, zložená z postáv a postavičiek rôznej národnosti, náboženského vyznania či profesijného zamerania, ktoré tu spolu žili vo vzájomnej úcte. Vynárajú sa také fakty, ktoré by bez týchto tlačí navždy ostali zabudnuté. O všetkých by sa toho dalo rozprávať a rozprávať, napokon, autorka knihy, knihovníčka a bibliografka Anna Jónášová to vo svojej publikácii aj porozprávala. Vrátane osudov viacerých generácií tlačiarenskej rodiny, ktorá počas svetovej vojny zmizla z mapy mesta. Cez prizmu jednej tlačiarne tak postavila pomníček cechu majstrov, ktorých zlaté ruky šírili a šíria Gutenbergovo dedičstvo.

K. POTOKOVÁ

Voľby do ŠR VŠ

Akademický senát Fakulty biotechnológie a potravinárstva vyhlasuje voľby do Študentskej rady vysokých škôl, ktoré sa uskutočnia **16. mája 2006 od 8.00 do 15. 00 h v priestoroch pod aulou SPU**. Návrhy na kandidátov treba predložiť do 10. mája. Bližšie informácie na AS FBP, tel. č.: 037/641 4695.

Poďakovanie
za prácu v odboroch

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku zorganizoval 6. apríla odbornú konferenciu s medzinárodnou účasťou na tému **Slovenské školstvo dnes a zajtra**, na ktorú prijali pozvanie aj predstavitelia politického života, pedagogickej verejnosti a európskych odborových organizácií. V rámci podujatia boli odovzdané ocenenia za prácu v prospech odborového hnutia. Ďakovný list za aktívnu prácu v odborovom zväze a pri rozvoji školstva na Slovensku si prevzal doc. VLADIMÍR PAČUTA, predseda RO OZ PŠaV pri SPU. Medzi ocenenými bola aj dlhoročná odborárska funkcionárka doc. ANNA KUBOVÁ a rektor našej univerzity, prof. IMRICH OKENKA. Blahoželáme!

Všetky zmysly kážu: spomaľ tempo a odchýľ okno, krása prebúdzajúcej sa prírody za to stojí!

Snímka: V.R.

Nachádzali sme spoločnú reč

Aj výmenou stráží možno nazvať konferenciu Základnej organizácie Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy pri SPU, ktorá sa za prítomnosti delegátov a hostí konala 7. apríla v kongresovom centre. Ing. Miroslav Habán, PhD., prevzal štafetu predsedu rady na nasledujúce štyri roky od doc. Ing. VLADIMÍRA PAČUTU, PhD., ktorý túto funkciu vykonával uplynulých sedem rokov. „Aké boli?“, spýtali sme sa ho a tu vám ponúkame niekoľko postrehov.

- Z môjho pohľadu veľmi dlhé, ale naopak, veľmi rýchlo utiekli. Keď som nastupoval do funkcie, nevedel som presne, čo všetko s tým súvisí. Narušil sa môj štandardný pracovný režim, pretože som sa musel zapojiť do celouniverzitného života. Bolo to veľmi hektické obdobie. Menili sa vlády a niektoré pôsobili dosť tvrdo vo vzťahu k sociálnym záležitostiam. My sme na to museli, samozrejme, reagovať. Na jednej strane hájiť záujmy zamestnancov, na druhej bolo nutné robiť zmeny. Myslím, že činnosť rady bola veľmi dobrá, pretože sme nepripustili nejaké hromadné prepúšťanie. Dokázali sme udržať sociálny zmier. Sú na Slovensku univerzity, kde museli robiť drastické ťahy z hľadiska miezd alebo znižovania stavu zamestnancov. My sme touto cestou nešli, našli sme so zamestnávateľom spoločnú reč. Za to mu patrí vďaka.

- Čo som sa za tých sedem rokov naučil? Že nie je možné úplne akceptovať názor každého jednotlivca. Boli vznesené rôzne požiadavky, niekedy vážne, inokedy banálne... Treba si uvedomiť, že tu platia nejaké pravidlá hry, ktoré som sa snažil v rade dosť prísne dodržiavať. Ľudia nám vyčítali, že nie všetko sme dokázali dohodnúť. V kolektívnej zmluve máme zakotvené všetky vymoženosti, ktoré sú v rámci zákona možné. Vnútorné úpravy, napríklad pružný pracovný čas, to už je vec univerzity. Odbory nie sú v pozícii, že prídu na kolektívne vyjednávanie so zoznamom požiadaviek. Museli sme viesť dialóg, ktorého výsledkom boli mnohé kompromisy. Bolo treba určiť hranicu racionálnosti, ktorú by mohli akceptovať obidve strany.

- Najväčší problém, ktorý momentálne odbory majú, je otázka miezd. Za posledné roky odborový zväz robí kroky pre to, aby bol trend vzrastajúci. Financovanie školstva je veľmi zložitý problém, súvisí aj so stavom zamestnanosti aj s ďalšími problémami. Politici väčšinou využívajú pred voľbami rétoriku o priorite školstva, je otázne, akým smerom sa to bude vyvíjať po nich.

- Pri vstupe do funkcie som si povedal, že všetky vymoženosti, ktoré nám poskytuje kolektívna dohoda, treba jednoznačne uplatniť. Aj sme ich, na malé výnimky, uplatnili. V období štrajkovej aktivity sa mi podarilo získať na našu stranu rektora aj predsedu senátu, veľa ľudí sa nebálo prísť podporiť štrajk. Nebolo to jednoduché, ale našťastie sme to aj vďaka vynikajúcim právnikom na odborovom zväze zvládli bez problémov.

- Čo sa nám nepodarilo? To musí zhodnotiť členská základňa, radoví zamestnanci. Máme stále najvyššiu organizovanosť spomedzi všetkých slovenských univerzít, pretože trend je klesajúci. Dôvody? Odchod do dôchodku či osobné rozhodnutia jednotlivcov. Mladí ľudia sú zas z iného cesta. Bude treba robiť osvetu, ale to je už úloha pre nové vedenie.

- Čo popriať novým členom rady? Veľa energie, trpezlivosti, aby sa im podarilo presadiť všetky racionálne požiadavky pre blaho tejto univerzity. K tomu pevnú vôľu a hlavne chuť do roboty. Odborárska činnosť totiž nie je honorovaná, ani docenená, a tí, ktorí sa na ňu dajú, venujú tomu svoj voľný čas. ■

Erasmus Mundus – dvere do európskeho vzdelávania

Latinské slovo „mundus“ má podľa slovníka viacero významov. Okrem iného znamená aj svet. V názve vzdelávacieho programu Európskej únie je takto vlastne zakódovaná jeho filozofia. O cieľoch programu Erasmus Mundus a úspešnom zapojení našej univerzity doň sme hovorili s prorektorkou pre zahraničné vzťahy, prof. JUDr. ANNOU BANDLEROVOU, PhD.:

Cieľom je sprístupniť európsky vzdelávací priestor pre študentov tretích krajín vytvorením spoločného magisterského štúdia (masters courses), etablovať štrukturovanú spoluprácu vysokých škôl EÚ s tretími krajinami a zviditeľniť a zvýšiť atraktívnosť európskeho vysokoškolského vzdelávania.

Aký je mechanizmus fungovania programu?

Erasmus Mundus sa realizuje prostredníctvom štyroch aktivít. V rámci **prvej**, nazvanej Erasmus Mundus magisterské vzdelávanie (Masters Courses), sa o projekt môže uchádzať konzorcium univerzít, vytvorené minimálne z troch univerzít pochádzajúcich z niektorej z 25 členských krajín EÚ, z krajín EFTA (Nórsko, Island a Lichtenštajnsko) a z kandidátskych krajín (Bulharsko, Chorvátsko, Macedónsko, Rumunsko a Turecko). Krajiny EFTA a kandidátske krajiny môžu byť účastníkmi konzorcia iba v prípade, ak ich účasť bola odsúhlasená v zmluve medzi EC a členskými krajinami EÚ. O projekt sa konzorcium uchádza vytvorením magisterského programu, ktorý sa realizuje minimálne v dvoch vysokoškolských inštitúciách v krajinách EÚ. Študenti, ktorí boli úspešní v magisterskom štúdiu, získajú spoločný, resp. dvojitý alebo viacnásobný diplom. Štúdium sa uskutočňuje minimálne v dvoch oficiálnych jazykoch EÚ.

V rámci **druhej aktivity** sa môžu konzorciá, úspešné v rámci prvej aktivity, uchádzať o štipendiá, finančnú podporu pre študentov, ale aj učiteľov z tretích krajín, ktorí budú študovať na schválenom magisterskom štúdium. Štipendium pre študentov možno získať min. na jeden a maximálne na 2 roky a pre učiteľov priemerne na 3 mesiace. Štipendium pre učiteľov je určené na výučbu a výskum.

Konzorciá vytvorené v rámci prvej akcie majú možnosť v rámci **tretej akcie** uzatvoriť partnerstvo s minimálne jednou vysokoškolskou inštitúciou z tretej krajiny. V rámci neho možno získať finančné prostriedky pre študentov aj učiteľov EÚ na krátkodobý pobyt na partnerskej univerzite tretieho sveta.

Zvýšenie atraktívnosti európskeho vysokého školstva je **štvrtou akciou** v rámci Erasmus Mundus. Tu sa možno uchádzať o finančné prostriedky vytvorením takého projektu, prostredníctvom

(Pokračovanie na 2. str.)

Z výročnej správy o činnosti odborovej organizácie na SPU

● Už v minulých rokoch sa poukazovalo na skutočnosť, že Vláda SR deklarovala zvýšiť výdavky na školstvo do roku 2006 na 5 percent HDP a do roku 2010 by to malo byť 6 % HDP, t.j. úroveň krajín EÚ. V posledných rokoch sa podiel výdavkov na vysoké školy zo štátneho rozpočtu (z HDP) zvyšoval od 0,56 do 0,7 %. Do roku 2010 sa predpokladá úroveň 1,5 percenta.

● Priemerné mesačné platy vysokoškolských učiteľov v 3. štvrťroku 2005 predstavujú 623 eur (lektor 472, asistent 443, odborný asistent 558, docent 760, profesor 886) a nepedagogických zamestnancov 346 eur.

● V oblasti vysokého školstva je naďalej nutné presadzovať zvyšovanie podielu HDP na vzdelávanie, vedu a výskum. Ťažisko spočíva v zameraní sa na pokračovanie Bolonského procesu. Rozhodujúcim krokom sa ukazuje byť projekt MINERVA, oficiálny vládny program rozvoja znalostnej ekonomiky v SR, zameraný na 4 oblasti: informačnú spoločnosť; inovácie, vedu, výskum; investície do ľudí a vzdelávania a podnikateľské prostredie.

● OZ PŠaV SR aj v roku 2005 uzatvoril Kolektívnu dohodu vo verejnej službe. Boli v nej vytvorené podmienky pre ďalšie kolektívne vyjednávanie na úrovni VŠ a možnosť zapracovať do KZ nižšieho stupňa napr. skrátený

(Pokračovanie na 4. str.)

← Za nového predsedu RO OZ PšaV na SPU bol šesťdesiatimi hlasmi zvolený Ing. MIROSLAV HABÁN, PhD. (na snímke s protikandidátkou doc. Annou Trakovickou a predsedom doc. Vladimírom Pačutom). Do náročnej funkcie mu prajeme veľa zdravia, tvorivých nápadov a úspechov!

→ Aj hostia konferencie, Ing. JÁN GAŠPERAN, predseda OZ PšaV na Slovensku (vľavo) a doc. RNDr. IVAN HAVERLÍK, PhD., predseda Združenia VŠ a podpredseda OZ PŠAV, so záujmom sledovali priebeh rokovania. Ján Gašperan sa vo svojom príhovore vyslovil, že sa na SPU cíti ako doma a má dobrý pocit, že tunajší odborári berú svoju prácu vážne, čo nie je všade samozrejmosť. Pripomenul, že kolektívne vyjednávanie je umenie, čo si zamestnanci väčšinou neuvedomujú. Poďakoval za dobrú spoluprácu V. Pačutovi aj rektorovi I. Okenkovi a novo zvolenému rektorovi M. Látečkovi, ako aj novej rade zaželal úspechy v práci.

Foto: (za)

V Londýne rokovala Európska ekologická federácia

V dňoch 6. a 7. apríla 2006 sa v Londýne uskutočnilo zasadnutie koncilu Európskej ekologickej federácie (EEF), ktoré sa zaoberalo súčasným stavom spolupráce národných ekologických vedeckých spoločností v Európe, podporou rozvoja ekológie ako vedy, prípravou európskeho ekologického kongresu a zvolilo aj nových funkcionárov na obdobie 2006-2008. Za člena výkonnej rady bol zvolený prof. Dr. Pavol Eliáš, PhD., z Katedry ekológie FEŠRR, súčasný predseda sekcie teoretickej ekológie Slovenskej ekologickej spoločnosti (SEKOS) pri SAV. -r-

NA MARGO SEMINÁRA O BIOLOGICKEJ BEZPEČNOSTI

Úvahy bez konca

„Využitie geneticky modifikovaných organizmov v rôznych oblastiach života na jednej strane súvisí s riešením problémov, ktoré ľudstvo trápia, na druhej strane však prináša riziká, ktoré treba brať vážne.“ Týmito slovami uviedol doc. JÁN BRINDZA z Inštitútu ochrany biodiverzity a biologickej bezpečnosti 12. apríla ôsmy odborný celoštátny seminár nazvaný Biologická bezpečnosť a agropotravinárstvo 2006.

Cieľom tradičných stretnutí odbornej a laickej verejnosti, organizovaných v spolupráci našej univerzity s Ministerstvom životného prostredia SR a ďalšími pracoviskami rezortu, je vytvoriť priestor pre prezentáciu prvých výsledkov výskumu v tejto oblasti, pre zaujatie stanoviska k nim a iniciáciu širšej diskusie k témam, ktoré vo verejnosti rezonujú, ale často nemajú reálny podklad pre vytváranie si názoru jednotlivca. V úvodnej úvahe na tému Civilizácia na rázcestí sa autori zamysleli nad otázkou, kto zaručí biologickú bezpečnosť, ktorá cesta k nej vedie. Je to moderný trend, teda využívanie biotechnológií, alebo snaha o využívanie tradičných agroekosystémov, biologickej rozmanitosti? Čo smeruje k trvalej udržateľnosti, o ktorej sa toľko hovorí na rôznych fórach, ale jej uskutočnenie nie je vôbec jednoduché? Tieto „úvahy bez konca“ majú však spoločného menovateľa, a to zodpovednosť vedeckých pracovníkov za využitie, alebo aj zneužitie výsledkov ich práce.

Program seminára tvorili prednášky na témy, ktoré konkrétne súvisia s detekciou, identifikáciou a kvantifikáciou, systémom kontroly potravín s obsahom GMO, ale aj systémom regulácie bezpečnosti v medzinárodnom kontexte. Pozornosť sa zamerala aj na integráciu výučby o biologickej bezpečnosti do koncepcie nových študijných programov.

Jedným z odborných gestorov podujatia bol doc. Ing. DEZIDER TÓTH, DrSc., z Katedry genetiky a šľachtenia rastlín FAPZ, ktorý sa v týchto dňoch dožíva významného životného jubilea. Tomuto vedcovi a neúnavnému organizátorovi podujatí týkajúcich sa biologickej bezpečnosti, ktorý na našej alma mater pôsobí od roku 2001, srdečne blahoželáme a prajeme veľa úspechov do ďalšej práce! **K. POTOKOVÁ**

ZAZNAMENALI SME

Na pôde SPU sa 5. a 6. apríla 2006 zišli domáci a zahraniční odborníci, aby v rámci vedeckej konferencie na tému BEZPEČNOSŤ A KONTROLA POTRAVÍN prezentovali najnovšie trendy v tejto oblasti. Podujatie určené širokej odbornej verejnosti pôsobiacej v oblasti potravinárstva, potravinárskych a analytických laboratórií, potravinárskych podnikov, výskumu a školstva pripravila Katedra hygieny a bezpečnosti potravín FBP v spolupráci s firmou NOACK Slovakia, s.r.o., a riešiteľmi projektu 6. RP CEAF - Podpora účasti krajín strednej Európy pri riešení projektov rámcových programov. -r-

Hnojivo nie je svätec, a predsa robí zázraky

V primeranom množstve je to pre pôdu a rastliny liek, v priveľkej dávke jed. Pravdivosť týchto viet potvrdzuje aj prof. Ing. OTTO LOŽEK, CSc., vedúci Katedry agrochémie a výživy rastlín, ktorého som oslovila v súvislosti so seminárom o racionálnom používaní priemyselných hnojív a pesticídov, ktorý naša univerzita už po dlhé roky organizuje v spolupráci s a.s. Duslo v Šali, tradičným výrobcom priemyselných hnojív.

Teda nie „umelých“, ako sa to často interpretuje...

Veru nie, pretože fosforečné a draselné hnojivá sú vyrábané z prírodných surovín, apatitov, fosforitov, draselných solí, ktoré sa vo svete ťažia, tak ako napríklad uhlie. Najlepším zdrojom dusíka je zas vzduch. V Dusle ho skvapalnia, pridajú vodík a získajú čpavok. Dodajú kyslík a je z toho kyselina dusičná. Do nej sa pridá čpavok a už je liadok hotový. Je to chemická výroba, ale z prírodných látok. Preto nie je správny názov „umelé hnojivá“, my hovoríme, že sú to hnojivá priemyselne vyrobené, zušľachtené. Iný je povedzme polyetylén, polystyrén, polyvinylchlorid, to sú typické umeliny, v pôde sa nerozkladajú, ani sa v nej nenachádzajú.

Pán profesor, obligátna otázka, aký je cieľ spomínaných seminárov?

Treba pripomenúť, že to bol v poradí už dvadsiaty šiesty seminár, to znamená, že má už za sebou dlhodobú tradíciu. Jeho cieľom bolo a je prezentovať praxou overené vedecké poznatky v prospech zefektívnenia rastlinnej výroby. Nemenej dôležité sú aj osobné neformálne stretnutia výrobcov hnojív so spotrebiteľmi. Tí sú zdrojom informácií a podnetov na skvalitnenie služieb zákazníkom. Veď cieľom našej katedry je pomôcť poľnohospodárovi. Výskum nových hnojív je založený na výsledkoch našich pokusov v rôznych lokalitách Slovenska s rôznymi pôdno-klimatickými podmienkami. Využívame spoluprácu s praxou, v ktorej veľmi dobre fungujú aj naši absolventi. Diskutujeme, hodnotíme, aj ekonomické efekty. Keď sú výsledky zlé, navrhneme vrátiť sa z kratšej cesty, pretože očakávaný efekt sa nedostaví.

Prezentujete výsledky spolupráce so šalianskym Duslom. V čom tkvie táto kooperácia?

Kapacita akciovej spoločnosti Duslo je veľká, 70 až 80% ich produkcie ide na export. Slovenský trh je pre podnik malý. V spolupráci s nimi pripravujeme podklady pre budúcu spoluprácu, rozhodujeme sa, aké úlohy riešiť, vypracúvame metodiky. Odporučíme percentuálne zloženie hnojiva, oni zas povedia, či to vedia po chemickej stránke zrealizovať, či sa to nebude rozpadávať, či nebude mazľavé, alebo naberať vlhkosť. Keď je hnojivo pripravené vo forme granulátu, my ho odskúšame na rôznych plodinách a v rôznych lokalitách a podľa toho, aké sa dosahujú úrody, štátna skúšobňa ho na základe našich výskumných správ buď schváli, alebo neschváli. Nejdeme naslepo, obaja vieme, čo má zmysel robiť, čo, ľudovo povedané, zaberie. Tak, ako každý rok, aj v tomto máme hospodársku zmluvu s Duslom na testovanie alebo overovanie účinnosti nimi vyrábaných priemyselných hnojív. Teraz tu máme pripravené dve, jedno kombinované bezchloridové hnojivo, teda len dusík, fosfor, draslík a síra. To je výhodné pre rastliny, ktoré neznášajú chloridy, napr. zelenina, vinič, ovocné stromy. Chloridový ión je nahradený síranovým. Síra je biogénny prvok, potrebný pre rastlinný, živočíšny aj ľudský organizmus. Postupne sa vyčerpala z pôdy a tento deficit musíme nahrádzať. Kedysi nám síra padala „zhora“ zadarmo...

To boli tie kyslé dažde?

Áno, lenže tie si nevyberali a padali nekontrovateľne všade, na lesy, na ľudí, do záhrad. Mamutie podniky, a nielen naše, ale aj z okolitých štátov, vypúšťali exhaláty a vietor ich zanášal na všetky strany. No dnes sú komíny opatrené odlučovačmi a v niektorých oblastiach sa už prejavuje deficit síry v pôde. Preto treba prihnojovať, ale cielene, presne tam, kde to potrebujeme. Preto prišla požiadavka, aby Duslo v spolupráci s nami vyvíjalo nové dusíkato-sírne hnojivá DASA 26/13, resp. 26/5.

Na základe čoho sa rozhoduje, čo naše pôdy potrebujú?

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP) v pravidelných 5-ročných cykloch už od roku 1956 analyzuje obsah dôležitých prvkov v pôdach na celom Slovensku. Mapuje ornú pôdu, lúky a pasienky, vinohrady, trvalé kultúry, ovocné sady, charakterizuje kyslosť pôdy, stanovuje prístupný fosfor, draslík, vápnik a horčík. S týmito hodnotami by poľnohospodár mal vydržať 5-6 rokov. To je preňho nepriama dotácia od štátu, za ktorú sa zatiaľ u nás ešte neplatí. Rozbor je dôležitý nielen pre poľnohospodárov, ale aj pre výrobcov a dovozcov hnojív, aby vedeli, čo vyrábať či dovážať. Napríklad v súčasnosti nám v pôde klesá obsah fosforu, treba sa orientovať na fosforečné hnojivá, máme ešte relatívne dostatočnú zásobu draslíka, ale aj ten už ubúda, už treba rozmýšľať aj nad tým, ako draslík dostať do hnojív, aké suroviny dovážať, kto to bude vyrábať, bilancovať, aká je potreba pre slovenský trh. Ideálne by bolo, a to by sme chceli aj my, aby bol pomer živín v pôde harmonický, vyvážený, teda taký, aký je v rastline. Ak je to tak, nedochádza k deficiencii či nadbytku. Príklad. Keď je nadbytok dusíka, obilie poľahne a zrno v klase začne klíčiť. Keď je ho málo, úroda je nízka a aj kvalita je horšia. V tomto smere je perspektíva používania priemyselných hnojív opodstatnená. V nasledujúcom období sa chceme zamerať aj na hnojivá pre vinič, zeleninu, tabak, ovocné stromy, drobné ovocie atď.

Je potreba dodávok priemyselných hnojív do pôdy aj dôsledkom nedostatku tých organických?

Stavy hospodárskych zvierat u nás klesli asi na polovicu. V Holandsku, Dánsku pripadajú na hektár dve-tri dobytčie jednotky. U nás iba 0,45. Preto je tam produkcia organických hnojív väčšia a chýbajúce živiny môžu dodať do pôdy prostredníctvom nich. My ich nemáme dosť, a tak ich musíme dopĺňať inou cestou. Musíme zisťovať, koľko živín v pôde máme, koľko sme schopní cez našu živočíšnu výrobu v príslušnom podniku vyprodukovať a zvyšok doplniť priemyselnými formami. A opäť zdôrazňujem, cielene, podľa toho, aké sú nároky pestovanej plodiny. Presne tak ako u pacienta – najprv sa urobí krvný rozbor a analýza moču a potom sa ordinujú potrebné lieky. Aj v prípade pôdy sú napríklad veľmi potrebné nielen makroživiny, ale tiež mikroživiny, tak ako vitamíny pre ľudí. Sú to katalyzátory enzymatických reakcií a ich nedostatok spôsobuje, že reakcie bežia na nižšie obrátky. Doteraz sa dosť podceňovali, pretože sú drahšie, ale pre kvalitnú úrodu sú potrebné.

V súvislosti s energetickou krízou sa však často stretávame s názorom, že treba na tento účel využiť aj rôzne druhy odpadu...

Áno, je to veľmi aktuálna otázka. Možnosti sú tri, – buď odpady skládkovať a nechať problém pre budúce generácie (pozri Sereď, Žiar nad Hronom), spaľovať, čiže púšťať jedovaté plyny do ovzdušia, alebo recyklovať – to je ideálny spôsob. Kompostovať, čo sa na kompostovanie hodí a zapraviť späť do pôdy. Na lokalitách, kde je prirodzene vysoký obsah ortuti či medi možno pestovať rýchlo rastúce rastliny a využiť ich na energetické účely. Mnohí by radi spaľovali aj slamu z obilnín. Názor poľnohospodára je však iný. My slamu potrebujeme na podstielku pre zvieratá a cez maštaľný hnoj ju vrátiť do pôdy alebo priamo zaorať do pôdy. Keď ju budeme spaľovať, organickej hmoty bude ešte menej. Pre obyvateľa je dôležité, aby lacno vyrobil teplo, ale nie na úkor poľnohospodára. Nech sa spaľujú štiepky, drevo, veci, ktoré poľnohospodár nepotrebuje. Keď pôdu budeme ochudobňovať, tak ju nasledujúcim generáciám odovzdáme v horšom stave, ako sme ju dostali my. A to nie je fér. Treba žiť, ale aj nechať žiť iných.

Vráťme sa však k našej téme. Ako je to v praxi? Pridržajú sa farmári pri aplikácii priemyselných hnojív odporúčaní odborníkov?

Závisí to od kvality manažmentu. Ak sú v ňom ľudia, ktorí sa veci rozumejú, je to v poriadku. Ale sú aj takí, ktorí sa do hospodárenia na pôde pustili bez potrebných znalostí. Popozerajú, čím hnojí sused a podľa toho sa riadia. Preto sa aj my orientujeme na školenie ľudí z praxe, oboznamujeme ich s novinkami na trhu priemyselných hnojív, učíme, ako to aplikovať, ako to účinkuje na plodiny. Paleta prípravkov je široká, a práve preto ich treba vyberať cielene. Podľa druhu pôdy, prípadne aplikovať živiny delene, v menších dávkach. Je to rozumnejšie, aby sme zbytočne nezaťažovali životné prostredie. Lebo naším cieľom nie je len dopestovať dostatočnú a kvalitnú úrodu, ale ochraňovať aj životné prostredie.

Oslovila ma vaša poznámka, že hladovanie ľudí začína hladovaním rastlín. Môžete rozviesť túto myšlienku?

Keď sa pozrieme na svet globálne, vidíme, že ľudí pribúda, ale poľnohospodárskej pôdy na obyvateľa klesá. Počet hladujúcich vo svete je alarmujúci. Stavia sa, pribúdajú diaľnice, rekultivácie nebežia takým tempom, aký je záber pôdy. Prísun živín do pôdy u nás je podstatne nižší, ako je odber živín z pôdy dosiahnutou úrodou. Čiže, keď rastliny nebudú mať dostatok živín z pôdy a nebudeme ich dostatočne hnojiť, budú „hladovať“, menej vyprodukujú, bude menej krmív pre zvieratá, a tým menej bude aj pre človeka. My sme tu na to, aby sme robili prevenciu, aby rastliny nehladovali. Tie sú skromné, čakajú, kým si niekto všimne, že žltnú, blednú, vädnú. Nie ako zvieratá, ktoré človeka aj svojím hlasom upozornia, že sa má o ne postarať. Rastlina nemá túto šancu, preto reaguje tým, že prinesie nižšiu úrodu a často aj menej kvalitnú produkciu. Keď je to dlhodobo, je to už svetový problém, predovšetkým v rozvojovom svete.

Ďakujem za rozhovor!

KATARÍNA POTOKOVÁ

Ilustračné foto: V.R.

Centrum európskych programov FEM

Európska spolupráca v oblasti vzdelávania a výskumu na báze spoločných projektov je jedným z kľúčových faktorov budovania vedomostnej spoločnosti. Podporovať rozvoj vzdelávacích a výskumných projektov medzinárodnej spolupráce na FEM, a tým aj postavenie Slovenska v EÚ, to je „leitmotív“ činnosti novozriadeného Centra programov EÚ pri FEM SPU (CPEÚ), ktoré senát fakulty schválil 5. apríla tohto roku. Aké bude poslanie tohto samostatného projektového, výskumného a vzdelávacieho pracoviska? Spýtali sme sa dekana FEM, prof. Ing. PETRA BIELIKA, PhD.:

Predovšetkým podpora a rozvoj medzinárodnej spolupráce v oblasti vzdelávacích, výskumných, kultúrnych a podnikateľských aktivít s cieľom zvýšiť participáciu fakulty na zahraničných projektoch, vyhľadávať nové možnosti vrátane prípravy projektov v rámci programov EÚ pre rozvoj kontaktov so zahraničím vo všetkých oblastiach činnosti fakulty. Z poslania CPEÚ vyplýva nielen evidencia medzinárodných výchovno-vzdelávacích a medzinárodných výskumných projektov na fakulte, ale najmä poradenstvo v oblasti ich administrácie a finančného manažmentu. Jedným z prvkov práce centra bude aj poskytovanie servisu pre tie projekty, kde o to požiada ich koordinátor, ale aj vyhľadávanie nových možností, tzv. projektový marketing vrátane prípravy projektov v rámci programov EÚ pre rozvíjanie kontaktov so zahraničím vo všetkých sférach činnosti fakulty.

S akými ďalšími okruhmi činnosti sa ráta?

Dôležitou súčasťou bude poradenská a konzultačná činnosť pre prípravu, podávanie a manažment projektov EÚ vrátane organizovania seminárov a školení, hlavne pre pracovníkov FEM pri vyhľadávaní partnerov pre projekty, ale aj spracovávanie informácií o programoch EÚ v čitateľnejšej a cielenejšej forme. Centrum chce asistovať aj v oblasti medzinárodnej mobility študentov a učiteľov FEM. Bude spolupracovať s Kanceláriou zahraničných vzťahov a medzinárodných programov SPU, ale aj s národnými kanceláriami a kontaktnými bodmi pre rôzne programy EÚ.

Aké očakávania vkladáte do novo konštituovaného účelového pracoviska fakulty?

Veríme, že Centrum európskych programov bude nápomocné pri koordinácii a príprave medzinárodných výskumných, vzdelávacích a iných projektov na Fakulte ekonomiky a manažmentu, čím ešte viac posilní jej postavenie v spoločnosti ekonomických fakúlt na Slovensku a prispeje k medzinárodnej akreditácii jej študijných programov. -r-

Erasmus Mundus – dvere do európskeho vzdelávania

(Dokončenie z 1. str.)

ktorého sa v celom svete zviditeľní a sprístupní európsky vysokoškolský vzdelávací priestor. Partnerstvo v projekte musia tvoriť minimálne tri inštitúcie z členských krajín EÚ, resp. EFTA a kandidátskych krajín.

Pred časom sme v Poľnohospodári hovorili o prvých krokoch našej univerzity v rámci tohto programu. Ako sme na tom dnes?

Naša Slovenská poľnohospodárska univerzita ako jediná univerzita na Slovensku je úspešná vo všetkých štyroch akciách programu Erasmus Mundus. V rámci prvej akcie sme s univerzitou v Gente, Agrocampom Rennes, Humboldtovou univerzitou v Berlíne, univerzitami v Cordobe, Pise a vo Wageningene vytvorili konzorcium, ktoré ponúka magisterské štúdium pre študentov tretích krajín pod názvom International Master of Science in Rural Development (dvojročné magisterské štúdium v oblasti rozvoja vidieka). Spoločný diplom - joint degree - získajú úspešní absolventi tohto štúdia na spomínaných univerzitách.

V rámci štvrtej akcie bola naša univerzita ako člen siete 31 univerzít EÚ úspešná v projekte AMEU (Enhancing the attractiveness of Masters programmes at European universities in agriculture, the applied life sciences and the rural environment). Ide o projekt, ktorého cieľom je zvýšiť atraktívnosť magisterských programov ponúkaných univerzitami EÚ v oblasti poľnohospodárstva, aplikovanej biológie a vidieckeho prostredia. Výsledkom projektu by mal byť aj online vyhľadávací portál (databáza) magisterských programov, manuál pre zahraničných študentov a publikovaná metodológia pre porovnávanie záruky kvality magisterských štúdií z oblasti poľnohospodárstva, aplikovanej biológie a vidieckeho rozvoja.

Ako ste spomenuli, výučbu v anglickom jazyku budú na našej univerzite zabezpečovať najmä učitelia Fakulty ekonomiky a manažmentu a Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja. Aká je, resp. bude paleta ich študentov?

V súčasnosti v tomto programe študujú mladí ľudia z Nepálu, Číny, Nikaraguy, Kamerúnu, Bolívie, Haiti, Indie, Etiópie, Thajska, Čile, Ekvádoru, Mexika, Pakistanu, Bangladéža, Nigérie, Malajska, Moldavska, Ukrajiny, pre ktorých konzorcium v rámci druhej akcie získalo štipendium, ale aj študenti z Bulharska a Belgicka ako samoplatcovia. Koncom marca 2006 sme dostali rozhodnutie z EÚ o tom, že konzorcium, ktorého sme členmi, bolo úspešné aj v rámci tretej akcie nazvanej Partnerstvá a získalo finančné prostriedky, a tým aj možnosť zabezpečiť krátkodobé pobyty pre našich študentov a učiteľov v najlepších čínskych inštitúciách vyššieho vzdelávania. Tak sa podporí pôvodné úsilie konzorcia rozvinúť odborné znalosti v medzinárodnom meradle.

Ďakujem za rozhovor.

K. POTOKOVÁ

Krajiny a kríže

Krajina je nikoho, až kým neobjavíš prvý kríž. K. Peteraj

Kamil Peteraj jednou krátkou vetou vystihol zmysel, ktorý môže dať krajine len človek. Krajina sama pre seba, bez ľudí, ktorí ju objavujú, pretvárajú, žijú v nej, je naozaj nikoho. Kríž v krajine je znakom, že patrí ľuďom, ktorí sa nehanbia prijať pomoc, dokonca o ňu prosia.

Práve táto vnútorná potreba človeka podnietila vznik mnohých sôch svätcov, božích múk, kaplniek v krajine, ktorej tak dala význam a rozmer ľudskosti. V porovnaní s krajinou dávnejších čias je tá dnešná o čosi chudobnejšia. Zmeny, ktoré nastali po druhej svetovej vojne, sa odrazili aj v tvári krajiny. Stala sa prázdnou, ničím nešpecifickou, neosobnou... Na mieste poľných ciest, remízok a riečok sú poľnohospodárske a priemyselné kolosy, šrotoviská, skládky odpadu. Preto dnes už do krajiny nechodíme, nežijeme v nej, len ňou prechádzame plnou rýchlosťou. Nezastavujeme sa, nemáme kde. Stratili sme k nej vzťah, ktorý sa usilujeme podvedome znovu nájsť, no nevieme ako.

Drobné sakrálne objekty sú stabilnými prvkami v krajine, podliehajúcej zmenám. Dávajú nám šancu NÁŠ vzťah k NAŠEJ krajine obnoviť. Stále stoja na miestach, kde ich ľudia postavili kedysi. Dnes však v blízkosti šrotovísk, garáží, poľnohospodárskych družstiev, plechových autobusových zastávok i v záhradách rodinných domov. Avšak aj napriek zmeneným vzťahom, do ktorých sa dostali, sú väčšinou miestami živého a aktuálneho kultu. Preto je dôležitá otázka ich ochrany a zachovania, no tiež ich interpretácia v súčasnej krajine.

Štúdium záhradnej a krajinnej architektúry mi umožnilo priblížiť sa k pochopeniu zmyslu, ktorý pre človeka krajina a objekt v nej má. Nie sú to len každodenné skutočnosti, ale hlavne nevyhnutne vžité pravdy. Každý človek je určený prostredím, z ktorého pochádza. A preto je aj „krajina domova“ našou osobnou, vnútornou pravdou. Nemôže byť neosobná a prázdna. Peterajov „prvý kríž“ objaví každý z nás vo svojej vlastnej krajine.

Prečo však vznikla potreba zaoberať sa otázkou drobných sakrálnych objektov v dobe, ktorá je poznačená množstvom ťažkostí, ktoré nás - chceme či nie - ovplyvňujú a sme nútení ich riešiť? Prečo by sme si mali všímať kríže v poli, „svätých za dedinou“ či kaplnky ďaleko v chotároch? Možno práve pre to množstvo súčasných problémov. Synonymom slova „problém“ je v expresívnom zmysle i slovo „kríž“ a „kalvária“. A nie náhodou...

Ilustračná snímka: IGOR ŠTVARTÁK

Pojem drobný sakrálny objekt (t.j. kultový, náboženský či posvätný) môžeme vo všeobecnosti chápať ako druh malej kultovej stavby bez obytnej funkcie, ktorá je súčasťou verejných priestranstiev v intraviláne i extraviláne sídiel. Patria sem však i formy, ktoré v pravom zmysle slova nie sú „stavbou“. Kríže, kaplnky, zvončky, božie muky, sochy svätcov a mnohé bližšie nešpecifikované objekty, pre ktoré zatiaľ nie je ustálené názvoslovie, sa vyskytujú solitérne na výrazných miestach, tvoria doplnky väčších stavieb alebo celé súbory kalvárií, krížových ciest či pútnických miest. Drobné sakrálne objekty nie sú v krajine rozmiestnené náhodne. Kedysi stáli na miestach posvätných stromov uctievaných ako sídlo pohanských bohov, v blízkosti studničiek či prameňov s liečivými účinkami, čo bolo podnetom pre vznik mnohých pútnických miest. Prvá známa interpretácia kríža v krajine vychádza už z umenia antických zememeračov. Veľkolepé kríže boli stavané ako pamiatky na víťazstvá kresťanských panovníkov podobne ako antické víťazné oblúky. V krajinách, ktoré kresťanstvo nepoznali, boli stavané na posvätných miestach pohanských kultov a plnili tak významnú misijnú úlohu. Ich umiestnenie na križovatkách ciest, tzv. krížnych cestách, súviselo s pohanskou ochranou proti čarodejniciam. Boli i významnými prvkami popri cestách vedúcich na popraviská i orientačnými bodmi v krajine. Ochrannú úlohu zohrávali sochy svätcov na medziach polí, pastvín, v blízkosti vodných tokov. Posvätné objekty sa stavali z vďaky za odvrátenie nešťastia, za vypočutie prosieb, na pamiatku určitej historickej udalosti alebo zničeného kresťanského chrámu, zmierovacie kríže zase na miestach zločinu či nešťastia. Súbory kalvárií a krížových ciest možno považovať za prejavy dobového urbanizmu, prítomnosť kríža v poli zas môže znamenať zaniknutú cestu v jeho blízkosti. Týmto poznaním a rešpektovaním širších súvislostí sa môže podstatne zmeniť obraz urbanistického i krajinného celku v jeho historickom vývoji. Naša potreba nájsť to, čo sme stratili, to je dôvod pre zachovanie a obnovu drobných sakrálnych objektov v dnešnej krajine. Dávajú krajine zmysel, no pomaly, ale isto sa z nej vytrácajú a my si ani neuvedomujeme, o čo môžeme prísť. Preto treba navrhnúť komplexnú metodiku ich hodnotenia v nadväznosti na ochranu a výskum ich pôvodného miesta, a tak stanoviť i podmienky pre spracovávanie územných plánov, dokumentácií miestnych historických súvislostí v monografiách obcí, nových konceptov architektonicko-sadovníckych riešení v konkrétnych lokalitách. Je to spoločná úloha pre odborníkov z oblasti pamiatkovej ochrany, krajinnej architektúry, krajinného plánovania a všetkých odborov zaoberajúcich sa ochranou a zachovaním prírodného a kultúrneho dedičstva.

BARBORA MATÁKOVÁ, 5. ZKA

NITRIANSKE UNIVERZITNÉ DNI 2006

Od 24. apríla do 7. mája 2006 sa na pôde oboch nitrianskych univerzít a verejných miestach nášho mesta uskutoční komplex vedeckých, odborných, umeleckých a spoločenských podujatí pod názvom Nitrianske univerzitné dni. Záštitu nad štvrtým ročníkom podujatia opäť prevzal rektor SPU Imrich Okenka, rektor UKF Daniel Kluvanec a primátor Nitry Ferdinand Vítek.

VYBERÁME Z PROGRAMU

UTOROK, 25. apríla

8.30 **Vernisáž výstavy výtvarných prác študentov FZKI**
priestory pod aulou SPU

17.00 **Deň klasickej fotografie**
ŠD A. Bernoláka

STREDA, 26. apríla

15.00 **Spoločenská etiketa a diplomatický protokol – prednáška Mgr. S. Matejovej**
spoločenská miestnosť ŠD Mladosť

15.00 **Futbalový zápas SPU – UKF o Putovný pohár rektorov nitrianskych univerzít**
futbalový areál FC Nitra

19.00 **Johnyho pomsta – predstavenie Divadielka na Osmičke**
spoločenská miestnosť ŠD Mladosť

ŠTVRTOK, 27. apríla

9.00 **„(KO)MÉDIÁ“ – medzinárodná konferencia na tému pozitíva a negatíva médií v spoločnosti**
areál UKF, Dražovská 4

14.00 **Aukcia výtvarných diel študentov**
priestory pod aulou SPU

SOBOTA, 29. apríla

9.00 **Deň mágie a kúziel - študenti muzeológie o tarote, mágii, kúzlach a starovekom náboženstve**
ŠD UKF, Ul. B. Slančíkovej

UTOROK, 2. mája

8.30 **Výstava fotografií a výtvarných prác študentov SPU**
priestory pod aulou SPU

9.00 **Univerzitná futbalová miniliga**
športoviská pri ŠD Mladosť

14.00 **Kartológia – prednáška študentov pre študentov s dávkou recesie**
prednášková miestnosť SPU

14.00 **Súťaž v rétorike**
FF UKF, Štefánikova 67 (učebňa č. 122)

19.00 **Nočný výstup na Zobor**
zraz pred ŠD Mladosť a pred ŠD UKF pod Zoborom

21.00 **Swingový večer**
nočný bar Pulso, ŠD UKF, Ul. B. Slančíkovej

Dies Universitatum Nitriensium – NITRIANSKE UNIVERZITNÉ DNI

STREDA, 3. mája

9.00 **Tenisový turnaj študentov SPU a UKF**
9.00 **Turnaj v streetbale SPU-UKF**
9.00 **Plážový volejbal**
športoviská pri ŠD Mladosť

11.00 **Stavanie mája**
areál SPU

12.00 **Medziuniverzitné preteky vo vodnom slalome**
rieka Nitra

14.00 **Majáles + nočná diskotéka**
areál SPU

ŠTVRTOK, 4. mája

18.00 **Výstava výtvarných prác študentov SPU a UKF**
foyer Divadla A. Bagara

19.00 **Galavečer Gaudeamus**
veľká sála Divadla A. Bagara

PIATOK, 5. mája

GRAFFITY a STREET ART – odborná konferencia a prezentácia tvorcov graffity a street art
Nitrianska galéria

15.30 **Poradňa zdravého životného štýlu pre Nitranov**
Svätoplukovo námestie

15.30 **Galakoncert univerzitných súborov Zobor, Ponitran, Atikus**
Svätoplukovo námestie

POZÝVAME

Dvere fotokomory dokorán

Jedným z podujatí Nitrianskych univerzitných dní bude aj Večer otvorených dverí vo fotokomore. Prečo sme sa rozhodli zorganizovať túto akciu? Hlavnou myšlienkou je snaha predstaviť klasickú fotografiu. Myslíme si, že aj dnes, v digitálnej dobe, má svoje nezastupiteľné miesto. Ako taká fotografia vzniká? Čo všetko sa používa pri jej výrobe? Ako pôsobí svetlo, čo je to ohniskovú vzdialenosť, akú clonu vybrať? Na tieto otázky vám veľmi rád odpovie Ján Mezey, ktorý sa fotografovaniu venuje dlhé roky. A pre tých, ktorí si to chcú vlastnoručne vyskúšať, je k dispozícii fotokomora a členovia fotokrúžku, ktorí im všetko ochotne ukážu a vysvetlia. Takže kedy a kde? V utorok 25. apríla o sedemnástej začne prezentácia diapozitívov v Kongresovom centre ŠD A. Bernoláka a po nej sa otvoria dvere fotokomory na siedmom poschodí v ŠD Nová doba. Okrem toho si môžete pozrieť expozíciu fotografií a fotoaparátov v klubovni ŠD Nová doba na šiestom poschodí, kde bude prebiehať aj diskusia. Pre všetkých je pripravené občerstvenie, o dobrú náladu sa postará Rádio One Nová doba. Za podporu ďakujeme našim sponzorom: Blue art design, Pizzeria VaBene a Foma Slovakia, s.r.o.

Fotokrúžok

Ekonómovia v Brne

Trojica medzinárodných poľnohospodárskych veľtrhov Techagro (poľnohospodárska technika), Silva Regina (lesníctvo) a Animal Vetex (veterinárna technika) sa uskutočnila v dňoch 2. až 6. apríla na výstavisku v Brne.

Veľtrhy, ktoré sa tu konajú s dvojročnou periodicitou, sa v súčasnosti radia medzi najvýznamnejšie v Európe a sú silnou konkurenciou podobným akciám v Londýne, Hannoveri, Paríži a Bologni. V tomto roku sa na nich prezentovalo 433 vystavovateľov zo 14 krajín na výstavnej ploche 33,2 tis. metrov štvorcových. Slovensko zastupovalo desať firiem. Významným podujatím bolo okrem iného aj stretnutie predstaviteľov agrárnych komôr krajín V4, ale aj množstvo odborných seminárov, predvádzanie poľnohospodárskej a lesníckej techniky a rôzne súťaže. Súčasťou veľtrhu je aj súťaž o najlepšie exponáty GRAND PRIX TECHAGRO - ANIMAL VETEX - SILVA REGINA.

Bolo už 6. apríla, posledný deň výstavy a my sme mali konečne voľný deň v škole. Partia štvrtákov z Fakulty ekonomiky a manažmentu, Ján Lajoš, Tibor Putnoky, Marcel Kaščák, na čele so Števom Ščecinom, sa vybrala do Brna. Cieľom bolo hodnotenie výstavy z pohľadu študenta, no hlavne láska k traktorom a kombajnom, ktorá nás drží odmalička. Každý jeden z nás vyrastal ako vidiečan na poli, kde sa pôda stále chápe ako dar. Z pohľadu agrosubjektu a zároveň ekonóma nás v prvom rade zaujímali efektívne spôsoby ich nadobudnutia a modernizáciou techniky znižovanie nákladov vo výrobnej fáze. Veď taký silný „tragáč“ (traktor) je snom každého predsedu. Medzi divácky obľúbené programy na veľtrhu TECHAGRO patrí Traktor Cross a jazda zručnosti, na ktorej sme sa aj my úspešne zúčastnili.

MARCEL KAŠČÁK, 4. FEM

Silný „tragáč“ je snom každého (aj budúceho) predsedu. **Snímka: autor**

Viete, čo je STREET START?

Ide o ojedinelé medzinárodné podujatie, ktoré má predstaviť súčasné umenie mladej generácie. V rámci Nitrianskych univerzitných dní chcú organizátori projektu STREET stART priblížiť kultúrne trendy, ktoré najvýraznejšie rezonujú medzi mládežou na Slovensku a v Európe v oblasti výtvarného umenia, hudby, tanca, street športu a amatérskeho filmu. Čo na vás čaká? Vo štvrtok 4. mája Graffity Jam na ulici pred Krajským úradom, koncert Common pepl v Clube Naozzay, 5. mája Live graffit v ŠD UKF Zobor, 6. mája koncert Hip-Hop v Klube Pulso, Le Parkour show (skatebord, inline, bike, freesbe, hackies) na Svätoplukovom námestí a ďalšie akcie. **-r-**

Nové priateľstvá z metropoly Ruska

Trinásty marec bol celkom obyčajný deň, no pre nás predsa niečím výnimočný. Ako študenti Fakulty ekonomiky a manažmentu v odbore medzinárodný obchod sme sa vydávali na cestu do Moskvy, kde sme sa v dňoch 14.-16. marca mali zúčastniť na 59. vedeckej konferencii, organizovanej Timirjazevovou ruskou štátnou agrárnou univerzitou.

Po dva a polhodinovom lete z Budapešti nás v Moskve srdečne privítal jeden zo študentov a účastníkov konferencie. Milé prijatie a ubytovanie v univerzitnom internáte zakončilo prvý deň nášho pobytu.

Na konferencii sa zúčastnili vybraní študenti všetkých fakúlt a odborov domácej univerzity, ale aj zahraniční študenti zo Srbska a Slovenskej republiky.

V rámci prezentácie prác študentov ekonomickej fakulty prišiel rad aj na naše vystúpenia. Alena prezentovala svoju prácu na tému Integračné procesy SR do EÚ v ruskom jazyku a Michal v anglickom jazyku objasňoval problematiku teritoriálnej a komoditnej štruktúry zahraničného obchodu medzi SR a RF. Obstáli sme dobre. Obsadili sme prvé (Michal) a druhé miesto (Alena) v kategórii zahraničných účastníkov. Diplomy a darčekové predmety nám budú pripomínať dni v Moskve.

Týždeň strávený v metropole Ruskej federácie sme si vďaka obetavým študentom mali možnosť spestriť prehliadkou množstva kultúrnych pamiatok a zaujímavostí, napríklad Múzea miestnej univerzity, Červeného námestia, Kremľa, Treťjakovskej galérie, nového a starého Arbatu, Centrálneho múzea Veľkej občianskej vojny z r.1941 – 1945, Parku víťazstva, Lomonosovovej univerzity a pod. Po fyzicky namáhavých, ale veľmi zaujímavých dňoch sme načerpávali nové sily stretávaním sa s ruskými študentmi na tradičných večierkoch zvaných „čajepitie“. Pripravovali nám veľa chutných pokrmov v príjemnom prostredí, kde sme získali mnoho nových priateľov z rôznych oblastí Ruska.

Sme veľmi radi, že sme mali možnosť reprezentovať našu univerzitu v Moskve, plnej rôznych kultúr a milých ľudí.

ALENA KOSTIČÁKOVÁ, 5. FEM
MICHAL BELÁK, 4. FEM

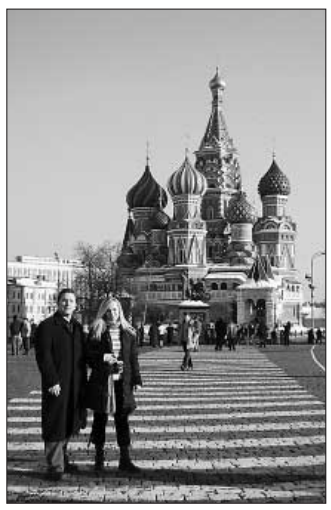

Michal a Alena sa v Moskve nenudili, aj vďaka ochote študentov Timirjazevovej univerzity.

SPEKTRUM

OZNAMUJEME

Dekan Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre oznamuje, že 17. mája 2006 o 10.00 h v zasadacej miestnosti Katedry biochémie a biotechnológie (pavilón RI, 1. poschodie) bude Ing. EVA SZABOVÁ obhajovať dizertačnú prácu na tému Optimalizácia produkcie bakteriálnej peptidázy a jej purifikácia chromatografickými metódami.

AVIZUJEME

Katedra biotechniky parkových a krajinných úprav a Katedra záhradnej a parkovej architektúry FZKI v spolupráci s Botanickou záhradou SPU organizujú 25. apríla 2006 od 9.00 h v Pavilóne architektúry na Tulipánovej ul. 7 odborný seminár RASTLINA – INTERIÉR – TVORBA. Cieľom podujatia, ktoré sa uskutoční pri príležitosti životného jubilea prof. Jaroslava Machovca, je zhodnotiť súčasný stav a perspektívy interiérovej tvorby v oblasti výučby, výskumu a uplatnenia v praxi.

REGIÓNY – VIDIEK – ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 2006 je názov medzinárodnej vedeckej konferencie, ktorá sa uskutoční 27. – 28. apríla 2006 od 9.30 h v Kongresovom centre SPU.

Cieľom podujatia, ktoré pripravila Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja SPU je vytvoriť diskusné fórum k problematike regionálneho a miestneho rozvoja a ďalším aktuálnym otázkam. Súčasne s konferenciou sa uskutoční aj medzinárodný seminár VIRTUÁLNE ŠTÚDIUM – NOVÉ TRENDY VO VYSOKOŠKOLSKOM VZDELÁVANÍ.

ODPORÚČAME

NITRIANSKA GALÉRIA: od 21. 4. Hermovo ucho; **DIVADLO A. BAGARA:** 21. 4. Šoumeni (predpremiéra), 24. – 29. 4. Šoumeni, 30. 4. ...na Vaše hroby (Slovenské divadlo tanca), 1. 5. A Cappella Duel (Close Harmony Friends), 4. 5. Agáta hľadá prácu (predpremiéra); **ORBIS:** 21. – 23. 4. Mníchov, 24. – 26. 4. Spojenec, 27. 4. – 10. 5. Doba ľadová 2, 28. – 30. 4. Univerzálna upratovačka; **LIPA:** 21. – 23. 4. Žiť po svojom, 28. – 30. 4. Skrotená hora; **FILMOVÝ KLUB NITRA:** 24. 4. Ružové sny, 24. 4. Hotel Rwanda, 25. 4. 2046, 25. 4. Pýcha a predsudok, 26. 4. Montiho čardáš, 26. 4. Čierna mačka, biely kocúr, 27. 4. Život je čudo; **NÁRODNÝ ŽREBČÍN TOPOĽČIANKY:** 1. 5. Deň otvorených dverí – program pri príležitosti 85. výročia založenia žrebčína spojený s otvorením novej jazdeckej, turistickej a chovateľskej sezóny.

VÝBEROVÉ KONANIE

Rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre vyhlasuje v zmysle §77 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov výberové konanie na obsadenie:

➤ **miesta vysokoškolského učiteľa – odborného asistenta pre výučbu predmetov krajinná ekológia a ekológia na Katedre ekológie FEŠRR.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie prírodovedného alebo poľnohospodárskeho smeru so zameraním na aplikovanú ekológiu,
- akademický titul PhD. alebo ekvivalent,
- aktívna znalosť svetového jazyka – preukázať potvrdením o štátnej jazykovej skúške alebo pohovorom,
- znalosť práce s PC v rozsahu MS Office – preukázať certifikátom, zamestnanci SPU preukázať certifikátom vydaným na základe formalizovanej skúšky IKT,
- pedagogická prax minimálne 5 rokov,
- dobrá pracovná morálka a morálna bezúhonnosť,
- uzávierka prihlášok: 28. 4. 2006;

➤ **miesta vysokoškolského učiteľa na Katedre telesnej výchovy a športu FZKI.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie – aprobácia telesná výchova so zameraním na športové hry,
- záujem o ďalšie vzdelávanie v 3. stupni štúdia,
- aktívna znalosť jedného svetového jazyka (OSN) – preukázať štátnou jazykovou skúškou alebo pohovorom,
- dobrá pracovná morálka a morálna bezúhonnosť – adekvátne preukázať,
- pedagogická prax,
- uzávierka prihlášok: 5. 5. 2006.

Prihlášky s profesijným životopisom a overenými dokladmi o štúdiu zasielajte na Útvar personalistiky, EPaMU Rektorátu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra.

PRÁVE VYŠLI ...

SKRIPTÁ

T. Števlíková a kol.: Mikrobiológia 2. časť. Druhé nezmenené vydanie, náklad 800 ks, cena 78 Sk.

P. Szovics – M. Tóth: Medzinárodné financie. Prvé vydanie, náklad 400 ks, cena 109 Sk.

M. Mojžiš: Materiálové toky a logistika. Prvé vydanie, náklad 170 ks, cena 150 Sk. **-dš-**

Deň študentskej vedeckej činnosti na univerzite

V stredu 26. apríla 2006 sa na všetkých šiestich fakultách SPU uskutočnia študentské vedecké konferencie.

Pedagógovia, študenti a doktorandi **Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov** sa zídu na slávnostnom otvorení XII. vedeckej konferencie študentov s medzinárodnou účasťou o 8.00 h v posluchárni A-01. Konferencia sa bude konať pri príležitosti 60. výročia FAPZ. **Fakulta biotechnológie a potravinárstva** privíta účastníkov IV. vedeckej konferencie študentov a doktorandov s medzinárodnou účasťou o 8.30 h v posluchárni Z-02. Fakultné kolo ŠVK na **Fakulte záhradníctva a krajinného inžinierstva** začne o 9.30 h v Pavilóne záhradnej a krajinnej architektúry na Tulipánovej 7 (poslucháreň D-01), na **Fakulte ekonomiky a manažmentu** o 9.00 h v pavilóne S, na **Mechanizačnej fakulte** o 8.30 h v CH-pavilóne a na **Fakulte európskych štúdií a regionálneho rozvoja** o 8.00 h v posluchárni Q1.

Bližšie informácie o sekciách a témach súťažných prác nájdete na webových stránkach fakúlt. **-z-**

ZOOOOOM

Podarilo sa vám zachytiť fotoaparátom nejakú humornú či kurióznu situáciu? Podeľte sa o svoje fotoúlovky s čitateľmi Poľnohospodára a pošlite ich na našu mailovú adresu: **redakcia @polnohospodar.sk.** Autorov najlepších snímok odmeníme.

Ešte traja a dosť... **Foto: TOMÁŠ BELOVIČ**

NEPREHLIADNITE

Dekan Mechanizačnej fakulty SPU v Nitre oznamuje, že 26. mája 2006 o 8.00 h sa v zasadačke MF na 4. poschodí KMaS uskutočnia prijímacie skúšky na doktorandské štúdium na MF v študijných programoch:
- ➤ **technika a mechanizácia poľnohospodárskej výroby,**
- ➤ **kvalita produkcie,**
- ➤ **dopravné stroje a zariadenia.**

Prihlášky zasielajte na adresu: Dekanát Mechanizačnej fakulty, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra. Uzávierka prihlášok: **12. 5. 2006.**

Dekan Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre vypisuje výberové konanie na obsadenie miest na doktorandské štúdium v študijných programoch:
- ➤ **5.2.25 biotechnológie,**
- ➤ **4.2.3 molekulárna biológia,**
- ➤ **6.1.13 technológia potravín.**

Prihlásiť sa môžu absolventi vysokých škôl v príslušnom zameraní. Informácie o témach dizertačných prác a podmienkach prijatia na štúdium získate na vedeckovýskumnom oddelení Dekanátu FBP, tel.č.: 037/641 5385 alebo na webovej stránke fakulty **www.fbp.uniag.sk**. Uzávierka prihlášok je **5. 6. 2006**.

Basketbalová sezóna pre nás skončila už vo štvrťfinále

Po úvodnej prehre vo štvrťfinálovom zápase play off so Spišskou Novou Vsou **68:78** sa podarilo hráčom BK Casta SPU Nitra vyrovnať stav série víťazstvom na súperovej palubovke **54:64**. V treťom zápase nám však chýbala osobnosť, ktorá by na seba zobrala zodpovednosť, nepomáhali ani Urbanove time-outy, a tak sme si pripísali na konto ďalšiu domácu prehru **64:76**. Tá nás napokon vyšla veľmi draho. Na štvrtý zápas cestovali naši basketbalisti na Spiš s nožom na krku. Jedinou šancou, ako si predĺžiť sezónu, bolo vynútiť si rozhodujúce piate stretnutie štvrťfinálovej série, čo sa však nepodarilo. O našej prehre **73:68 (20:17, 19:15, 21:15, 13:21)** rozhodla slabšia potencia v útoku (málo ukázali Holis i Gavran), nepresné trestné hody, ako aj to, že sme opäť neustrážili Kragiča s Hovaňákom. **(NN)**

● ● ●

Vypadnutie majstra vo štvrťfinále play off možno označiť za neúspech, ale nie za tragédiu. Veď to predsa nebola zbytočná sezóna. Mnohé stretnutia (napríklad s Handlovou, Lučencom či Svitom) pohladili dušu fanúšika, škoda len, že forma zmizla v rozhodujúcej fáze ako gáfor.

(Nitrianske noviny)

● ● ●

„Žiaľ, dobrá forma hráčov sa nedostavila v optimálnom čase. Nemali sme lídra, ktorý by bol rozhodol zápas. Pod očakávanie hrali najmä legionári, ktorí mali byť rozhodujúcimi posilami... Tohtoročný neúspech nech je pre nás výzvou na účinnejšiu prácu v prospech krásneho športu a nitrianskych fanúšikov."

(rektor SPU I. Okenka pre NN)

POZVÁNKA

Dni českej kultúry v Nitre

Slávnostným otvorením a vernisážou obrazov a tapisérií **Zdeny Dvořákovej** v nitrianskej Synagóge začnú vo štvrtok 4. mája 2006 o 18.00 h Dni českej kultúry v Nitre. Milovníkov džezu poteší vystúpenie **hudobnej skupiny JAZZZYKA** z Českých Budějovíc, ktorá sa predstaví o 20. hodine v Átriu na Štefánikovej tr. 8. Na tých, čo dávajú prednosť filmovým zážitkom, čaká v rovnakom čase v kine Palace český film **Rok ďábla**. V Krajskom osvetovom stredisku na Fatranskej ul. sa v piatok 5. mája o 10. hodine môžete stretnúť **s českou spisovateľkou Lenkou Procházdkovou** a jej rozprávkovou knižkou Zatvor oči, zavři oči a o 15.00 h **s historikom Pavlom Žebrákom** na besede o tom, čo všetko nás spája. Na Svätoplukovom námestí vystúpia o 17.30 h hudobné skupiny **Nšoči** (Kroměříž) a **Snovonne** a o 18.00 h sa v Synagóge predstaví **Zemlinského kvarteto** z Prahy. Večer o ôsmej si v kine Palace môžete pozrieť vynikajúce **Postřižiny**, v sobotu 6. 5. v rovnakom čase **Ostro sledované vlaky** a v nedeľu 7. 5. o 17.00 h filmový muzikál **Kdyby tisíc klarinetů** (vstup na všetky filmové predstavenia je voľný). Synagóga bude v nedeľu od 17. hodiny patriť **Divadelnému štúdiu GaGa pri Divadle Bolka Polívku Brno** a ich Neslyšitelnému řevu umění a večer o 20. hodine vystúpi v PKO kapela **Chinaski**. K českým dňom patrí aj česká kuchyňa. Jej špeciality bude ponúkať Kaviareň Múzeum, Irish Pub, Patriot a Átrium. **(z)**

Z výročnej správy o činnosti odborovej organizácie na SPU

(Dokončenie z 1. str.)

pracovný čas (37,5 h týždenne), vyplácanie odchodného pri ukončení pracovného pomeru, predĺženie dovolenky pri všetkých zamestnaneckých kategóriách o 5 dní. Okrem toho bolo realizované aj navýšenie platových tarif o 5 % s účinnosťou od 1. 7. a príspevok na doplnkové dôchodkové poistenie vo výške 2 % z objemu zúčtovaných miezd pre tých, ktorí majú DDP uzatvorené. Zároveň bol navýšený povinný prídel do sociálneho fondu minimálne na 1,05 % z hrubých miezd zúčtovaných zamestnancom. Tieto výhody boli dohodnuté so zamestnávateľom aj na našej univerzite a zapracované do KZ na základe kolektívneho vyjednávania. V tomto roku sa od 1. 7. zvýšia tarifné platy v priemere o 6 %. Je to však viazané na výkonové parametre, čo znamená, že to môže byť viac aj menej. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že naša Kolektíva zmluva platí až do konca roka 2006.

● Významnou úlohou OZ je participovanie pri príprave a presadzovaní legislatívnych úprav v záujme zlepšenia spoločenského a materiálneho postavenia pracovníkov v školstve, predovšetkým vo vysokom.

Kolektívne vyjednávať so zamestnávateľom môže iba odborová organizácia. V praxi to znamená, že v inštitúciách, kde nie je konštituovaná, nemožno uzatvárať kolektívne zmluvy a dohodnúť podmienky nad rámec Zákonníka práce. Zásady vzťahov dohodnuté v Kolektívnej zmluve na roky 2004-2006 vytvorili skutočne kvalitnú a najmä korektnú a stabilnú platformu pre riešenie vzťahov medzi všetkými zamestnancami SPU bez rozdielu a zamestnávateľom. Sme jednou z niekoľkých univerzít na Slovensku, kde práve kolektívne vyjednávanie a podpis kolektívnej zmluvy vytvára priestor pre korektné vzťahy, výmenu názorov medzi rektorom, dekanmi a odborovou organizáciou. Rada OOZ ďakuje za spoluprácu v uplynulom funkčnom období predovšetkým rektorovi SPU prof. I. Okenkovi, predsedovi AS SPU prof. J. Antalovi, dekanke a dekanom: prof. M. Lacko-Bartošovej, prof. M. Látečkovi, prof. J. Bullovi, prof. P. Bielikovi, prof. V. Kročkovi, prof. V. Gozorovi a v neposlednom rade aj kvestorke SPU Ing. O. Roháčikovej.

● Rada organizácií OZ PŠaV pri SPU mala v priebehu funkčného obdobia 19 členov a zabezpečovala viaceré aktivity. Sú v nej zastúpené všetky fakultné a dielenské odborové organizácie v zmysle Štatútu Rady. Organizovanosť je na úrovni 63 percent (778 zamestnancov). V hodnotenom období do odborového zväzu vstúpilo 29 a vystúpilo 19 zamestnancov.

(Úplný text správy nájdete na www. uniag.sk/SKOLA/oz/ozpsav. htm)

E-FARMER – projekt na pomoc farmárom

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre je partnerom v projekte Európskej únie EDC 11121 e-Farmer, ktorý sa súčasne realizuje v krajinách V4. Jeho cieľom je poskytnúť pomoc farmárom pri získavaní vybraných podpôr z EÚ prostredníctvom poľnohospodárskych platobných agentúr. V blízkej budúcnosti sa predpokladá, že vytvorený portál eFarmer poskytne služby na spracovanie žiadostí a aj ich samotné podávanie s využitím elektronickej formy žiadosti o podporu a potrebných príloh. V rámci projektu zabezpečila SPU v Nitre školenie pre tzv. pilotných eFarmerov, ktorí budú pôsobiť ako poradcovia pre farmárov pri podávaní žiadostí o podpory. -em-

poľnohospodár

Dvojtýždenník zamestnancov a študentov SPU. Vydáva Rektorát Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Vedúca redaktorka: Mgr. Katarína POTOKOVÁ, technická redaktorka: Lujza ZÁHORÁKOVÁ. Predseda redakčnej rady: doc. Ing. Vladimír RATAJ, PhD., prorektor SPU pre vzťahy s verejnosťou. Redakcia a administrácia: Poľnohospodár, SPU, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra, telefón: 037/641 5533, fax: 037/653 43 93, e-mail: redakcia@polnohospodar.sk Internet: www.polnohospodar.sk. Design: reprografické štúdio GRESET, tel.: 0904/103 693. Tlač: JAMISS, s. r. o. ISSN 1336-2909